

Tadeusz Piotrowski

1912-1939

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1935 r., IV mechanik – zginął na m/s „Piłsudski”.

Urodził się 15 lutego 1912 r. w Warszawie (rodzice Zygmunt i Kamilla Rosenfeld, ojciec był inspektorem szkolnym z ramienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego).

Bardzo niewiele udało się zebrać o nim informacji, bo też zginął, mając ledwie 27 lat. Był na pierwszym kursie Państwowej Szkoły Morskiej, gdy w czasie jednego z ćwiczebnych rejsów wydarzyła się tragedia – zginął uczeń Maks Stefaniak. Tak o tym napisał kolega z kursu Zbigniew Piskozub: „Była siódma i zaraz zbiórka z hamakami, którą powitał Macaj i krzyknął: «Chalera! zwiijać żagle. Sobieraj, zapuszczaj MAN-a». Rzucili się zwiijać te luźno wiszące żagle. Ja z Siasiem Studnickim, Luckiem Masłochą, Jankiem Starklem i kimś jeszcze byliśmy na bramrei grotmasztu. Do grotżagla dorwały się takie silne i barczyste chłopy, jak Tadek Baum, Karolek Paprocki, Kazio Jurkiewicz, Maks Stefaniak, Zbych Żebrowski, Józek Teresiński, Bolek Szółkowski, Staszek Bendorff, Tadek Piotrowski i Edek Staszewski. Żagiel był twardy, bo lekko wilgotny od mgły, sztywny i ciężki. Na bramie [bramrei] szybko uporaliśmy się i zaczęliśmy już schodzić, gdy na marsie zaczęto już sejingować wałek żagla

na rei. Ja znalazłem się już na bakburtowym nagielbanku, gdy przed moimi oczami mi-gnęła masa ciała ludzkiego i gdy zeskoczyłem na pokład, zobaczyłem leżącego Maksa, który spadając z grotrei, uderzył głową o tawotnicę na trybowej główce kolumny, której oś pionowa uruchamiała wirową pompę zę-zową [...] (tę przeklętą pompę usunięto później w stoczni). [...] Była godzina 9.45 dnia 23 marca 1932”¹.

Przemawiając w 1980 r. podczas światowego zjazdu absolwentów, Jerzy Oskar Stefanowski (abs. WM z 1935) powiedział: „opowiem jedno ciekawe zdarzenie, jakimi drogami zdawało się czasem egzaminy. Było to w 1934 r. Z powodu naszych zatargów z kapelanem na koniec roku dał nam czwór-kę. A był taki przepis, że kto dostał czwórkę z religii, musiał religię zdawać na maturze. To był rok maturalny. Kapelan przeląkł się w ostatniej chwili i dał nam pytania, które będzie stawiał, i odpowiedzi. Opowiem o naszym koleździe, wspaniałym chłopaku, który przeszedł do historii, rozmaite kawały urzą-dzając i który zginął na «Piłsudskim» – o Tadzium Piotrowskim. Był on uparty i powiedział, że nie przeczyta nawet tych odpowiedzi, które dał kapelan. Dobrze, idziemy. Akurat złożyło się, że poszliśmy razem, wywołani na egzamin. Ja dostałem pytanie z historii, a że historię lubiłem, łatwo sobie radę dałem. Ale Tadzio dostał siedem grzechów głównych. Tadzio zająknął się, powiedział, że nie będzie odpowiadał, lecz w pewnym momencie załamał się jednak. Chciał odpowiedzieć. Zaczął: pijaństwo, obżarstwo... i zastopowało – dalej nie pamiętał. Myśli przez chwilę i nagle: aha! kapłaństwo i małżeństwo! W tym momencie inspektor z kuratorium, niewierzący, roześmiał się i krzyknął: brawo, kolego, brawo, zdaliście na piątkę!”²

Po otrzymaniu dyplomu podjął pracę w GAL-u, w lutym 1938 r. został zaokrętowany na m/s „Piłsudski”.

Po wybuchu wojny statek, przystosowany do pełnienia roli transportowca, 26 listopa-

„Piłsudski” tonie – rys. Adam Werka; fot. z kalendarza Muzeum Marynarki Wojennej 2018, wrzesień

da 1939 r. o godzinie 22.00 wyszedł z Newcastle do Australii po wojsko. Następnego dnia ok. godz. 6.00 „dwie miny magnetyczne eksplodowały pod «Piłsudskim»: jedna w części dziobowej, druga nad maszynownią”³.

Tadeusz Piotrowski zginął, gdy szalupa ratunkowa wyrzuciła się w czasie opuszczania. Kapitan statku kpt. ż.w. Mamert Staniewicz zmarł następnego dnia w wyniku hipotermii (pochowany został na cmentarzu w Hartlepool, odznaczony pośmiertnie

Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari V klasy).

Symboliczny grób IV mechanika Tadeusza Piotrowskiego jest na warszawskich Powązkach⁴.

Starsza o dwa lata siostra Tadeusza – Alicja była lekarzem w Powstaniu Warszawskim, ps. „Krystyna” („Bakcyl”, Sanitariat Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej, 3. batalion pancerny „Golski” – Szpital Polowy, ul. Lwowska 12)⁵.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996; Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 3, Gdańsk 1999; korespondencja z krewnym i dokumentacja w zbiorach Sali Tradycji UMG; <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/alicia-piotrowska,34783.html>

1 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997, s. 23.

2 Przemówienie Jerzego Oskara Stefanowskiego podczas światowego zjazdu absolwentów Szkoły w WSM w 1980 r., w zbiorach Sali Tradycji UMG – D/2672, s. 3-4.

3 Jerzy Miciński, Bohdan Huras, Marek Twardowski, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 3, Gdańsk 1999, s. 93.

4 Korespondencja z krewnym, w zbiorach Sali Tradycji UMG – D/2834.

5 <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/alicia-piotrowska,34783.html>